

OPETUS- JA KULTTUURIMINISTERIÖ

Korkeakoulutuksen ja tutkimuksen visiolla kohti vuotta 2040

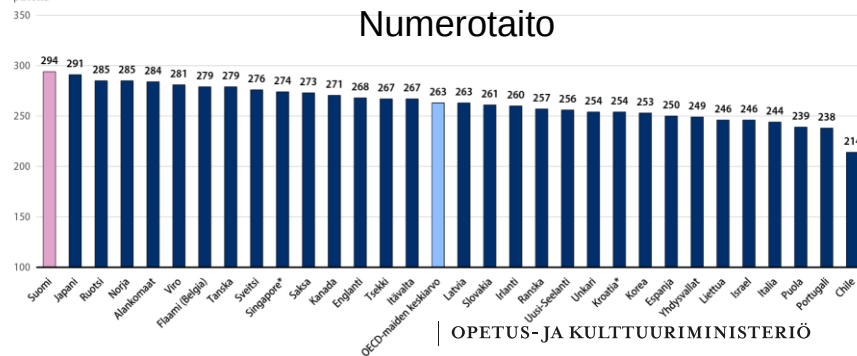
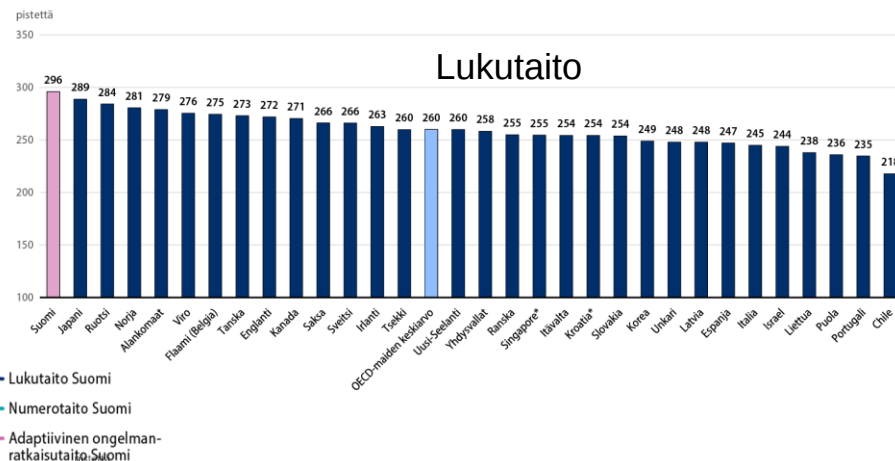
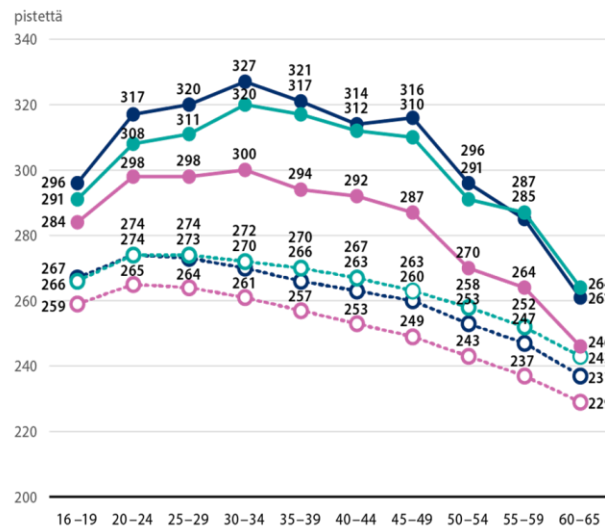
Ylijohtaja Sirkku Linna, OKM

KAPPAS2-hankkeen välituloksia -seminaari 21.10.2025

Suomalaisten aikuisten osaaminen huipputasoa

Suomalaiset aikuiset ovat parhaita lukutaidossa ja numerotaidossa.

Sijoitumme Japanin jälkeen toiseksi adaptiivisessa ongelmanratkaisussa. (Lähde: PIAAC II 2022-2023)

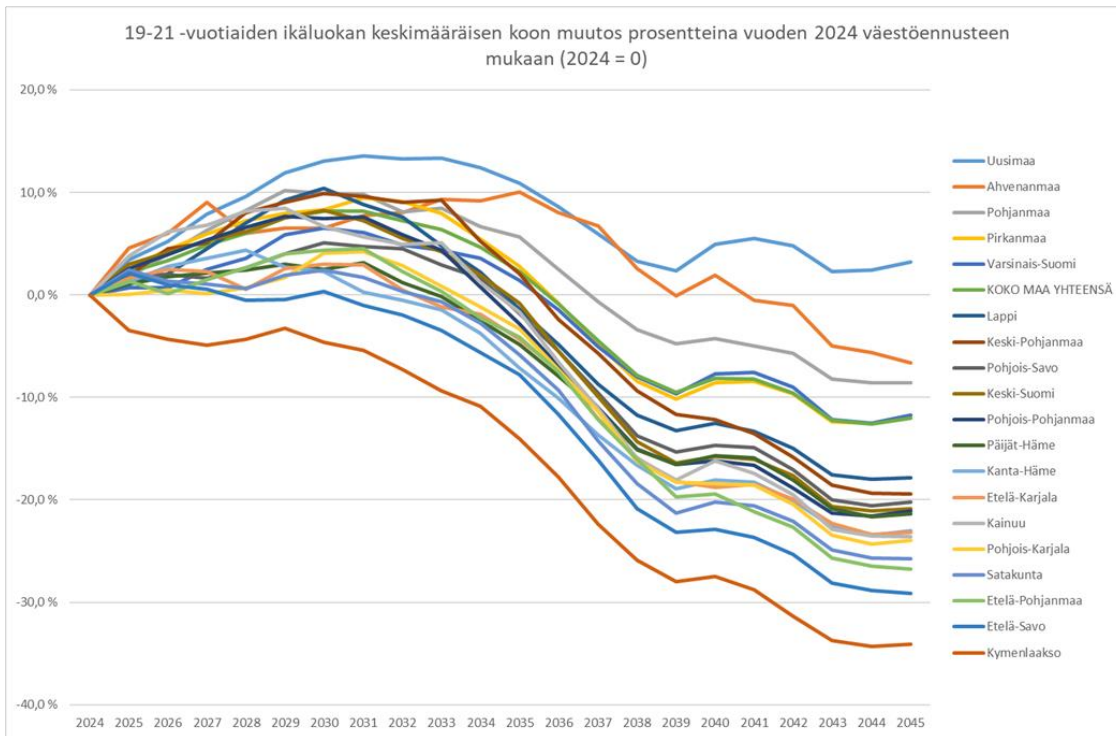

Visio 2040: Mitä Suomi tarvitsee?

Millaisissa korkeakouluissa, mitä ja missä Suomessa opetetaan ja tutkitaan vuonna 2040?

Miksi valita korkeakoulutus: Mikä motivoi, mitä lisäarvoa?

Jatkuvan oppimisen tarpeet ja toteutus vs. ensimmäinen korkeakoulututkinto?

Olisiko tämä innostava visio korkeakoulutukselle ja tutkimukselle vuoteen 2040?

- Korkeakoulut pyrkivät tutkimuksessa, koulutuksessa ja taiteellisessa toiminnassa **kansainvälisesti korkeaan tasoon, erikoistuvat vahvuusalueilleen sekä tukevat tutkimuksen ja koulutuksen huippuyksiköiden syntymistä.**
- Korkeakoulut lisäävät toimintansa taloudellisuutta **laajentamalla yhteistyötä ja kehittämällä työnjakoa**
- Korkeakoulut tehostavat toimintansa vaikuttavuutta lisäämällä tutkimus-, koulutus- sekä muita **yhteyksiään ympäristöönsä ja kehittämällä koulutustaan ja opetussisältöjään työllistymistä ja yrittäjyyttä edistäväksi.** Korkeakoulut tukevat muutoinkin opiskelijoiden työllistymistä.
- Korkeakoulut järjestävät opiskelijavalintansa niin, että **ensimmäistä koulutuspaikkaa hakevat sijoittuvat nykyistä nopeammin korkeakouluopintoihin**, ja että eri opiskelijaryhmille tarjotaan riittävät opiskelumahdollisuudet sekä **aikaisemmat opinnot hyödynnetään osaksi tutkintoa.**
- Korkeakoulut **lisäävät kansainvälisiä yhteyksiään** tutkimuksessa ja koulutuksessa sekä **vieraskielistä opetustaan.**
- Korkeakoulut **lisäävät** voimavarojaan hankkimalla **valtion talousarvion ulkopuolista rahoitusta.**

Hyviä ehdotuksia, mutta..

- **Kyseiset tavoitteet ovat valtion vuoden 1995 talousarvion tavoitteita.**
- **Onko tämä ongelma:**
 - Jos keskeiset tavoitteet ovat vuosikymmenestä toiseen samat, onko ”vika” tavoitteissa vai toimeenpanossa? Näillä tavoitteilla on kuitenkin saatu aikaa merkittäviä muutoksia.
 - Rakentuuko Suomen kasvu kohti 2040-lukua samoilla lääkkeillä kuin lama-Suomen nousu 1990-luvulla?
 - Onko olennaisempaa tavoitteiden päivittäminen, muuttaminen vai uudenlainen priorisointi?

Mitä sidosryhmäkyselyn (nro 2) perusteella odotetaan? - toisen verkkoaivoriihen päätulokset (n 1098)

Koulutuksen laatuun ja osaamiseen liittyviä nostoja sidosryhmäkyselyn kysymyksistä

- Kysymys: Mitä pitää tehdä, jotta korkeakoulutus ja tutkittu tieto ovat yhteiskunnan kulmakiviä vuonna 2040?
- Resurssien lisäämisen ohella esiin nousee:
 - Korkeakoulutuksen saavutettavuus ja yhdenvertaisuus – osaaminen, polut ja alanvaihdot
 - Vahva osaamispohja ja yleissivistys – perustaidot ja oppimisen taidot, kriittinen ajattelu
 - Työelämäyhteydet
 - Korkeakoulutuksen laatuun panostaminen, tutkimuspohjainen kehittäminen

Merkittävimmät taustaryhmien näkemyserot

Teema	Henkilöstö	Johto	Opiskelijat	Sidosryhmät	Yliopisto	Amk
Riittävät resurssit			+		+	
Saavutettavuus ja yhdenvertaisuus			+	+		+
Tutkitun tiedon hyödyntäminen	+			+		
Vahva osaamispohja ja yleissivistys				-		
Työelämäyhteys			-	+		+
Laadukas korkeakoulutus			-			+
Koulutuksen ja tutkimuksen arvostus						+
Kansainvälisyys		+		+		
Yhteiskunnallinen vaikuttavuus						
Koulutusorganisaatioiden yhteistyö				+		
Tiede ja politiikka erillään					+	

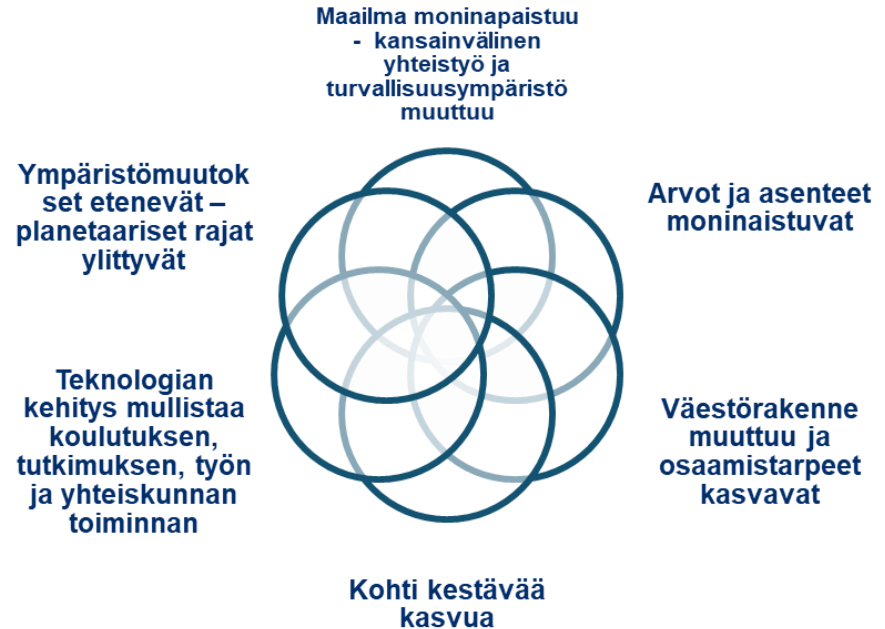
+ = teema esiintyy ko. ryhmän vastauksissa useammin kuin muilla

- = harvemmin kuin muilla

Tilannekuvasta visioon: miten toimintaympäristön dramaattiseen muutokseen on reagoitava?

Erilaiset näkökulmat korkeakoulutuksen ja tutkimuksen muutostarpeisiin kohti vuotta 2040

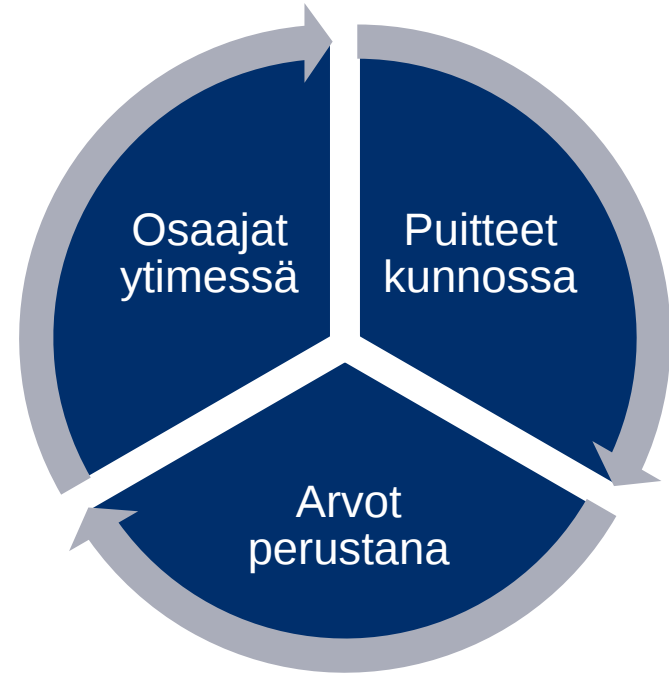
- 1) Vaalitaan nykyistä toimintamallia (säilyttävä)
- 2) Kehitetään nykyistä toimintamallia (evoluutio)
- 3) Tehdään asiat kokonaan uudella tavalla (revoluutio)

Visiovalmistelun suunnat: arvojen syventäminen, osaamisen vahvistaminen, puitteiden kehittäminen

Vision tavoitevalmistelussa on noussut kolme teemaa:

- 1) Arvojen syventäminen: tutkitun tiedon merkitys, koulutususkko, akateeminen vapaus, demokratia
- 2) **Osaamisen vahvistaminen: koulutustaso (volyyymi) ja korkeakoulutuksen aloittamisen kynnyksen madaltaminen, T&K-osaajat, korkea osaamistaso**
- 3) Puitteiden kehittäminen: kv. kilpailukyky, oppijalähtöiset koulutuspolut, valintoihin kykenevä järjestelmä, korkeakouluille välineet vastata nopeasti ja joustavasti muutoksiin

TAVOITEAIHIOITA VISIOTYÖN POHJALTA – ARVOT PERUSTANA

- **Koulutuksen perusta kunnossa: laaja sivistys ja koulutususko vahvistuvat käytännön mahdollisuuksien kautta.**
- Tutkijat osallistuvat yhteiskunnalliseen keskusteluun ja julkaisevat monipuolisesti eri kanavissa tutkimustuloksiaan.
- Akateemista vapautta koskeva lainsäädäntö ja toimintamallit ovat selkeitä.
- **Korkeakouluyhteisöt vahvistavat yhteiskunnan avoimuutta ja vakautta.**
- **Suomi on luova ja utelias yhteiskunta.** Taide ja ihmistieteet luovat edellytyksiä uusille tieteellisille, teknologiselle, taloudellisille ja ihmisten hyvinvointia edistävälle läpimurroille.

TAVOITEAIHIOITA VISIOTYÖN POHJALTA – OSAAMINEN YTIMESSÄ JA PUITTEET KUNNOSSA

- Korkeakouluopintojen aloittamisen kynnystä madalletaan: korkeakouluopinnot aloitetaan pääosin suoraan toisen asteen opintojen jälkeen ja valmistutaan tavoiteajassa. Korkeakouluissa on oppijälhtöiset koulutuspolut.
- Suomessa tehtävä tieteellinen perustutkimus on maailman kärkeä nykyistä useammalla tieteenalalla.
- Yhteiskunnan T&K-intensiteetin vahvistuminen, kasvaneet T&K-menot ja tiivistynyt T&K-yhteistyö ovat lisänneet tutkimustyön määrää. **Tutkimushenkilöstöä on riittävästi tutkimus- ja kehittämistoiminnan tehtäviin koko yhteiskunnassa.**
- **Suomalainen korkeakoulu- ja tutkimusjärjestelmä tekee korkeakoulutuksen ja tutkimuksen laatua, vaikuttavuutta ja kilpailukykyä vahvistavia valintoja**
- Suomi on kansainvälisille osajille vetovoimainen, vastaanottava ja palvelujärjestelmältään toimiva maa.

Miten visiotyö jatkuu?

- Kaikille avoimet visiowebinaarit jatkuvat ja käymme keskustelemassa visiosta sidosryhmien omissa tilaisuuksissa + 3. verkkokysely tulossa
- Ohjausryhmä ja parlamentaarinen seurantaryhmä keskustelevat tavoitteista 21. – 22.10.
- Korkeakoulujen ja tiedelaitosten johdon seminaari 26.-27.11.2025 Vaasassa
- Vision tavoitteet valmistuvat ja toimenpidesuosittelujen valmistelu käynnistyy alkuvuodesta
- Visioluonnos lausunnoille heti kun 2026 koittaa – visio valmistuu keväällä 2026

Vision
tavoitteet

Kiitos!

<https://okm.fi/korkeakoulutuksen-ja-tutkimuksen-visio>